

STANOWISKO

Departamentu Ochrony Zabytków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego dotyczące karty ewidencyjnej pojazdu oraz *Rekomendowanej Listy Ekspertów z zakresu historii motoryzacji i pojazdów zabytkowych*

W toczącej się od lat dyskusji na temat wartościowania pojazdów zabytkowych pojawiło się jedno z kluczowych pytań: kto może sporządzać kartę ewidencyjną pojazdu (a w związku z tym, jaka jest wiarygodność takiego dokumentu, np. w przypadku, gdy wykonała go osoba niebędąca rzeczoznawcą samochodowym).

W świetle obowiązujących przepisów kartę ewidencyjną może praktycznie sporządzić każdy, kto posiada niezbędną wiedzę do wykonania tego dokumentu. Może to być np. właściciel pojazdu, który, przynajmniej teoretycznie, powinien najlepiej znać swoją własność. Część środowiska rzeczoznawców samochodowych podważa rzetelność kart ewidencyjnych sporządzanych przez właścicieli pojazdu, uważając, że są one nieobiektywne. Skoro właścicielowi zależy na włączeniu pojazdu do ewidencji, a w dalszej procedurze na zarejestrowaniu go (na tzw. żółtych tablicach) jako pojazdu zabytkowego, to będzie tak przedstawiał walory pojazdu, aby osiągnąć swój cel.

Podstawowym kryterium weryfikacji jest prawidłowo wykonana karta ewidencyjna zabytku ruchomego (ruchomego zabytku techniki) adekwatnie do obowiązującego wzoru (schematu), zawierająca wymagane dane i prezentująca odpowiedni poziom merytoryczny. Natomiast do sporządzenia dokumentu o nazwie „Ocena techniczna pojazdu” uprawnieni są wyłącznie rzeczoznawcy samochodowi.

W przypadku wątpliwości wojewódzcy konserwatorzy zabytków mogą zwrócić się do rzeczoznawcy Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w dziedzinie „Dziedzictwo przemysłowe i zabytków techniki”, w specjalizacji: historia motoryzacji i pojazdy zabytkowe (obecnie na liście rzeczoznawców MKiDN jest 4 ekspertów w tej specjalizacji) lub do rzeczoznawcy samochodowego z prośbą o wyrażenie merytorycznej opinii.

W tym kontekście warto przypomnieć stanowisko Departamentu Ochrony Zabytków w sprawie rzeczoznawców samochodowych specjalizujących się w opiniowaniu (ocenianiu) pojazdów zabytkowych. Stowarzyszenie Rzeczoznawców Techniki Samochodowej i Ruchu Drogowego prowadzi w imieniu Krajowego Porozumienia Stowarzyszeń Rzeczoznawców Samochodowych *Rekomendowaną Listę Ekspertów z zakresu historii motoryzacji i pojazdów zabytkowych*. Środowisko to w porozumieniu z Muzeum Techniki NOT podjęło wiele lat temu prace nad wyłonieniem spośród rzeczoznawców techniki samochodowej i ruchu drogowego grupy ekspertów, posiadających niezbędną wiedzę w zakresie historii motoryzacji oraz deklarujących chęć podnoszenia kwalifikacji w tym kierunku.

W wyniku tych działań powstała systematycznie weryfikowana i uzupełniana *Rekomendowana Lista Ekspertów...* Znaleźli się na niej specjaliści, którzy biorą udział w konferencjach, sympozjach, seminariach i szkoleniach, poszerzając wiedzę teoretyczną i umiejętności praktyczne. Warunkiem umieszczenia na liście, oprócz niezbędnych certyfikatów, jest pozytywna opinia Zespołu Porozumiewawczego Ekspertów ds. Pojazdów Zabytkowych działającego przy Krajowym Porozumieniu Stowarzyszeń Rzeczoznawców Samochodowych. *Rekomendowana Lista Ekspertów...* nie jest w jakikolwiek sposób umocowana formalnie ponieważ brak jest przepisów, które by ją stanowiły. Z obecnością na Liście nie wiążą się dodatkowe uprawnienia czy przywileje. Jest ona natomiast formą uznania dla rzeczoznawców samochodowych, którzy wykazują zainteresowanie historią motoryzacji. *Rekomendowana Lista Ekspertów* pełni zatem funkcję wyłącznie pomocniczą, jest pewną wskazówką dla służb konserwatorskich w wyborze eksperta, któremu ewentualnie można

powierzyć wykonanie opinii (oceny technicznej, ekspertyzy), dotyczącej najczęściej pojazdów zgłaszanych do włączenia do wojewódzkiej ewidencji zabytków. Należy przy tym wyraźnie podkreślić, że do wykonania oceny technicznej pojazdów zabytkowych uprawnione są również osoby spoza listy - rzeczoznawcy Ministra Infrastruktury, posiadający certyfikat kompetencji nadany przez Centrum Certyfikacji Rzeczoznawców Samochodowych.

Wypada jeszcze raz przypomnieć, że podstawowym kryterium weryfikacji dokumentów wymaganych w procedurze włączania zabytku do ewidencji, jest prawidłowo wykonana karta ewidencyjna zabytku ruchomego, zgodna z obowiązującym wzorem (schematem), zawierająca wymagane dane i prezentująca odpowiedni poziom merytoryczny. Oczywiście dotyczy to również pozostałych dokumentów (np. Oceny technicznej pojazdu, opinii o wartościach zabytkowych (lub kolekcjonerskich) pojazdu, ekspertyzy technicznej, etc.).

Opr. Zbigniew Maj
Radca do Spraw Konserwatorskich
w Departamencie Ochrony Zabytków
Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego